

PDFlib PLOP: PDF Linearization, Optimization, Privacy

**Page inserted by evaluation version
www.pdflib.com – sales@pdflib.com**

aapo ilves olavi ruitlane
suur suvelavastus

pristan

20., 21., 22., 23. juunil Võõpsus

lavastaja meelis hansing

www.piletilevi.ee www.lodi.e

NORDICJETLINE esitleb:

Selle suve muusika- ja maitseelamus

Suvegurmee

Live-bänd
Taavi Langi
Mihkel Mälgand
Tarvi Kull
Reigo Ahven

Maarja

Arno Suislep
Superstaari - saatest

Tšellokvartett C-Jam

Looduslikult kaunites kohtades tuuakse teieni
hõrgutav menüü ja meeliülendav muusika

K 25.06 Virumaa Kalvi mõis
N 26.06 Kuressaare Linnusehoov
R 27.06 Viljandi Lossimäed
L 28.06 Tartumaa Luke mõisa park
P 29.06 Haapsalu Linnusehoov
E 30.06 Tallinn Pirita Klooster
T 01.07 Pärnumaa Paikuse-Reiu vabaõhulava
K 02.07 Põlvamaa Seto Talumuuseum
N 03.07 Saue Mõisa park

Toitlustab
menu
CATERING

Meediapartnerid
Eesti Päevaleht

Korraldab
star

Piletid müügil üle Eesti kõikides Piletilevi müügikohtades. Istekohad on nummerdatud ja piletite arv piiratud. Lisainfo: www.star.ee/suvegurmee

Suvised tegemised Värskas Veekeskuses

Suvi on kohe kätte jõudmas, kuid õiged rannailmad lasevad end sel aastal oodata. Veemõnudest siiski loobuma ei pea, sest Värskas Veekeskuses on suvehooajal ujumine ja veekeskuse külastus märksa soodsama hinnaga kui tavaliselt.

Samuti kehtivad ka uute ja odavamate hindade puhul kliendikaardisoodustused.

Sel suvel ootab kliendikaardi omanikke ka üllatus – kolmekümne enim juuni algusest kuni augusti lõpuni veekeskust külastanud püsikliendi hulgast loositakse välja kolm õnnelikku, kes saavad kolm kuud järjest igal nädalal korra tasuta külastada veeparki ja saunu.

Loosimine toimub AS Värskas Veekeskus sünnipäeval,
11. septembril.

Asjakohast infot saad www.minspa.ee
Värskas Veekeskus ootab teid!

VÕÕPSU CITY

: 580-aasta

Võõpsu liinaks kutsutud asula Põhja-Setomaa tipus on ajalooliselt jagunenud kahe kultuuriruumi, kahe jõekalda ning praeguseni ka kahe valla vahel. IGOR TARO käis uurimas, millist elu elab Setomaa väravatel seisev jõetagune Võõpsu.

On küllaltki sümboolne, et Võõpsu väliselt kõige olulisemaks hooneks on kujunenud keset alevit seisev kollane pritsikuur. Tihti peale mõtlevad võõramaalased Võõpsust läbi sõites, et ju see ongi kohalik kirik. Torniga ja puha. Kenasti üle värvitud.

Tegelikult seisab kirik üle tee Turu tänava peal ning on märksa pritsikuurilikuma ilmema. Rohkem nagu palvemaja, kus Röpina õigeusu koguduse preester Tihhon paaril korral koos teenistusi peab.

Pritsimaja keskuse staatus on Võõpsu jaoks küllaltki sümboolne. Pärast põhjalikku remonti on selle korraldatud näitusi ja taidlusõhtuid. Kuurisesse platsile on tulnud esinema artiste alates Sõpruse puuistest kuni eksotiliste korealasteeni välja. Võõpsu kultuurielu käib ümber selle hoonel.

Pritsikuur nagu kirik

Ja sümboolne on ta sellepärast, et see ajalooline pritsikuur oli nende majade seas, mis jäid puutumata traagilisest 1939. aasta tulekahjust – 12. mai õudusteost, mis Võõpsu linnakssaamise unistuse koos kergetuhaga tuulena nende varemelt minema on viinud.

Enne seda oli Võõpsu kasvamas linnaks.

Kohalikud koduloouurijad on välja toonud, et 1920ndatel aastatel tegutses Võõpsus neli tööstuslikku ettevõtet, 16 kauplust ja äri, mille seas oli restoran ja kaks teemaja õõbimisvõimalusega.

Kohalikud koduloouurijad on välja toonud, et 1920ndatel aastatel tegutses Võõpsus neli tööstuslikku ettevõtet

Kõik need ärid asusid asula peatänaval, milleks oli toona nagu praegugi Röpina maantee. Nüüd asub selle maantee peal Röpina poolt tulles paremat kätt enne jõge viimases, sammastega, majas Võõpsu ainus pood. Leiba, vorsti, viina, ajalehti, kondenspiima ja seepi saab osta ühest kohast. Endisest härrastemajast, mis on mõisajärgsetel aastatel majutanud kohalikku 6-klassilist kooli.

Veel veidi maad Tartu poole, Võõpsu liina tuiksoonel, asub kohaliku vaimuelu süda – Võõpsu raamatukogu. Hiljuti tähistas Võõpsu raamatukoguga juubelit – 85. aastat, kuid koos raamatukoguga sün-

nipäeva pidanud juhataja Lea Saaremäe on palju-palju noorem. Ta on üks neist tarmukatest koduloouurijatest, kes teab Võõpsu kohta kõike, mida sellest annab üldse teada.

Teisiti polekski saanud olla, kuna ta sündis Võõpsu kõige esimeses elumajas, mille vanavanaisa Maksim Bulin 1857. aastal Kalamehe tänavale ehitas. Maja seisab siiani kenasti püsti, nii et sugulased käivad seal igal aastal suvitamas. Lea ise elab ammu teises majas.

Kui paar maja edasi asub postkontor augustiks ära kaob, jääbki raamatukogu peale kohaliku kaupluse ainsaks avalikuks asutuseks Võõpsus. Umbes 15 tuhat ühikut ja üle 300 aktiivse lugeja – sellised on Võõpsu raamatukogu hetke parameetrid. Tuleb märkida, et umbes kolmandik lugejatest on venekeelsed, sestap ka kolmest raamatukogu ruumist on üks täidetud venekeelse kirjandusega.

Raamatukogus käib kokku ka kohalik seltsirahvas. Regulaarsed kirjandusõhtud on iga endast lugupidava Võõpsu elaniku päevakavas.

«Meil on siin käinud isegi Hando Runnel. See oli müüdugi aastaid tagasi,» ütleb Lea Saaremäe. Viimasel ajal näeb Võõpsu raamatukogu seinte vahel kirjanikest rohkem Aapo Ilvest ning Olavi Ruitlast.

Viimasel on kohalike kirjandusõhtule eriti lühike maa tulla. Väid mõned sajad meetrid ümber nurga. Seal, puude ja põõsaste rägastiku taga, mida kohalikud kutsuvad pargiks, ostis Ruitlane endale mõne aasta eest maja.

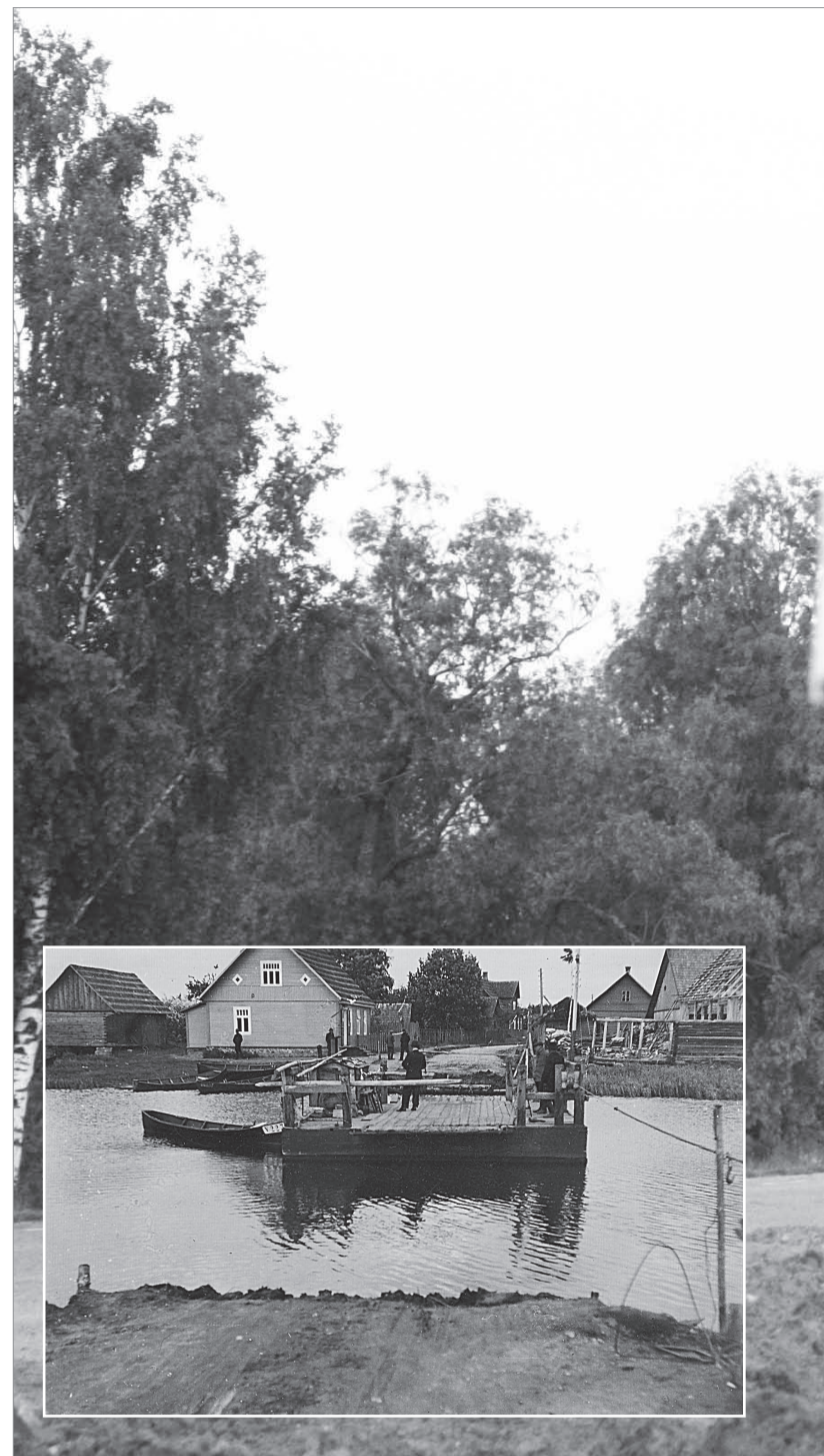
«K i n d e l värk oli maja valikul see, et vesi oleks lähedal,» ütleb Ruitlane, kel on jõeni veel

vähem maad kõndida. Umbes 250 meetrit. «Ma käin ju nädalas kolm-neli korda kalal. Täna näiteks läksin poole kahe ajal magama ja kell viis hommikul tuln juba üles, et kalale minna.»

Kodune raamatukogu

Ruitlase kohalikud kirjandusõhtud meeldivad. «Lea Saaremäe võtab seda asja väga emalikult, mitte nagu mõnes linnaraamatukogus, kus ajal on ehk liialt akadeemiline maik. Kodune laud, tekibki nagu vanema juures olemise tunne.»

Peale nende õhtute polegi ta kohaliku rahvaga suurt lävinud. «Algul see keset küla elamine natuke häiris, kuid aja-

ENNE JA NÜÜD: kuni 1946. aastani käis ühest Võõpsust teise üle jõe saamine p. Taro, perekond Naruski erakogu

LEA SAAREMÄE.

pikku on see üle läinud, sest naabrid ei tule kunagi tüütama,» sõnab ta.

Enne kirjanikuhärrat olnud selle maja perenaiseks tädi Maie, kes armastas lilli. Nüüdseks on aias murust kõrgelase ehitatud suitsuahi ning vohav rabarber, mida ta enda sõnutsi pole lihtsalt viitsinud maha võtta. Rabarberi taga seisva mahajäetud kasvuhoone taustal paistavad naaberkrundi korralikud sibularead.

Sibul olevatki Võõpsu elanike identiteedi määrajaks. Kalapüügist ju ei ela Võõpsus ammu enam keegi. Kirgliku kalamehena teab Olavi Ruitlane, et see

Ajaloolisi fakte

- 1428. a. – Võõpsu esmamainimine
- 1857. a. – Röpina mõisaomanik von Sievers asutas karjamõisa, müürsepp Maksim Bulin ehitas valmis esimese elumaja
- 1870.-1885. a. – härrastemaja ja Peeter Kundi nahaparkimise hoone ehitus.
- 1885.-1890.a. – potitöökoja ehitus, mille tarbeks veeti savi lotjadega Pihkvast.
- 1906. a. – asutatud Võõpsu Tulekustutajate Selts
- 1911. a. – elanikke 750, maju 104
- 1912.a. valmis viimane suurem hoone – tulekustutajate seltsi Seltsimaja
- 1921. a. – Võõpsu sai alevi õigused, 1924. a. valmis sadam – aastast läbi selle ligi 8000 reisijat, alevi peatänav sai munakivilutise. Kuus korda aastas toimusid rahvarohked laadad.
- 1939. a. – 12. mai õhtul puhkenud tulekahju hävitas suure osa alevikust. Allikas: Võõpsu voldik